

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; Pestmegyei közgyűlés (sz. Istv. községének urbéri pöre, szolgabírák száma ötlet szaporítottatni fog, 'sa't.); egy pár komoly szó a dunamelléki ref. superintendens-választás ügyében; iparegyesületi közgyűlés; pesti löverseny; Torontálmegye a megürült hivatalok betöltése a nyomozó inség miatt jövő évre halasztatik; intézkedés a megyei rendőrség serényebb kezeltetése iránt, megyei levelezések és magányügyek, 'sa't.); Vasmegeyi közgyűlés vége (leirat a levélhamisítási ügyben, Zágráb város latin levele olvasatlanul visszaküldetik; megyei levelezések 'sa't.); nyilatkozat Keeskeméntről a pesti superintendens-választás eredménye iránt; balaton-füredi egyházkerületi gyűlés — vége —; erdélyi országyűlési hírek) Ausztria (alkudozások a postarendszer egyszerűsítése iránt a külfölddel, 'sa't.) Amerika (Hayiban zendülés ütött ki; 'sa't.) Spanyolország (don Francisco infans helyzete Espartero ellenében; újabb zendülési mozgalom terve; Anglia (a királyné születésnapján ünnepélye 'sa't.) Franciaország (újabb merény Lajos Fülöp ellen; 'sa't.) Értéstitő.

Magyarország és Erdély.

Ő cs. ap. kir. felsége gr. Andrassy Györgyöt Gömörmegye főisp. helytartóját Sárosmegye főispánjává; Aczél Antal u. tan. és csongrádmegeyi főisp. helytartót a saját kérelmére kegyesen fölmentett Comáromy István helyébe Tornamegye főispánjává, csongrádmegeyi főispáni helytartóvá pedig Földváry Gábort legkegy. kinevezni, egyszersmind ez utóbbit kir. tanácsos címmel díszesíteni; továbbá Nagy Antal budai könyvvizsgálót nyugalmazni; egyházi könyvvizsgálóvá Szabó János dogm. theol. tanítóját; budai könyvvizsgálóvá Peregriny Elekot, pestivé Reseta Jánost, budai revisorrá Lászi Józsefet, pesti revisorrá Buth Ignácot, görög-egyes. egyh. censorrá Aaron Tódort belényesi Gymnasium-tanítót 's görög n. egyes. e. oláh-illir censorrá Szubotics Jánost mellőztetett kinevezni.

Özvegy császárné és királyné ő felsége a f. évi april 29-én szonnyu tűz által megkárosult sz. kir. Pozsega városa polgárainak fölsegéllésükre 400 p. forintot vala kegyes ajándékozni. 196 ház 's ezek közt a megye és városháza, a ferencziek zárdája 's egyháza is lángmortalék lett, tűzáldozat több emberélet, a kár egy millió vforintnyit meghalad. Minden emberbarát de főleg a társországok segedelmezésükre valóban kitünőleg méltók az elserencsétlenül lakosok.

(Pestmegyei közgyűlés.) Pestmegye f. hó 7-én kezdé ez idei 2dik évnegyedes közgyűlését, mellynek első napja, semmi közügyelmet ébresztő tárgy nem lévén rá előleg kitűzve, nem ugyan olly tömött, mint az előbbi gyűlések, mindazáltal mégis olly népes közönség előtt tartatott, millyet az egész hazában ritka megeyében láthatni. Ugy látszik: a magányügyek körül e gyűlés többet teend, mint az előbbiek. Első tárgya, melly a jelentések olvasása közben megszólalásra nyújtott alkalmat, sz. István község urbéri pere volt a szigetén gyakorlandó nádlás miatt, mellyben a kalocsai érseki uradalom a törvényszék ítéletét feljebb nem vivén, kérdés támadt: fel kellé azt a nm htanácshoz terjesztetni, vagy nem? miután azt a törvény csupán rendezést 's tulajdoni jogot, de nem egyedül a haszonvételt tárgyzó pörökre nézve rendeli megtenni, akár vitettek fel azok, akár nem, mint a jelen esetben. A kérdés ugyan bíró dolgának látszott lenni, a per azonban mégis fel fog terjesztetni. — Egy szbíró ur jelenté, mikép egyik néhai megbukott adószedő tartozása már egészen lerovatott, mellynek 1700 's néhány ftnyi kamatja a közpénztárt illeti. Olvastatott a nm htan. levele, melly a vgyének 5 járásb. szbíró, 's aljegy. rendszeresítését, a középponti szbíró's iktató kizártával, megengedi. Sajnálattal ugyan a középponti szbíró megtagadlatását, 's voltak, kik felírást javasoltak értele, hanem igaznak tetszett azon mondás is, miszerint a szükség soha nem leend kielégítve, míg minden helységnek saját keblében lakó bírāja nem lesz. A megengedett hiv. mikép betöltésére nézve egyik szóló, mivel rendes bíró a vegye választás útján állíthat magának kérelmet indítványozott a fens. nádorhoz ezen szbíró választására időrendelésül, másik veszélyesnek látá ezen partialis tisztujtást, mivel, ugymond, a főispánok könnyen szokássá tehetendnek azt, mi eddig még gyakorlatban sehol sem volt. Ezen aggodalmat azonban eloszlatá azon tény, miszerint a választás körül a RR mindig rendelkezhetnek, a jelen eset pedig helyettesítés alá nem tartozhatik, mivel e hivatalok még be töltve nem voltak, egy 3dik sajonnal veszi észre, mikép ezen tulajdonkép rendőri szbírák immár rendszerintiekké levének; és ezen megjegyzése tanulságos szóváltásra adott alkalmat. Ugyanis egy 4dik szomorú dolognak festé az új rendőri törvény állapotját, mivel azt az országban egy mege sem fogantatásá illőleg, ezen törvény csak rendőri szbírákat enged állíttatni, ennél fogva a pestmegyei középpontban új szbíró meg nem engedhető, egy ötödik osztja előtte szolottnak töprenkedését a törvények meg nem tartatása iránt, és vallja, hogy „hoc fonte derivata clades in patriam populumque fluxit, minek legszomorubb példája az 1836: 11 törvény. Egy szóló eskütteket is kívánt választatni a nemesség által fizetendőket, de ez nem pártoltatott, mivel a törvény csak szbírákról szól. A szbírák választása elhatározatott 's a pesti járásbeli szbíró egyszersmind a középpontra is kiterjesztetett. (Folyt.)

Az iparegyesület f. hó 4-én tartá közgyűlését, mellyben a volt ideiglenes választmány fölolvastatá tudósítását működése eredményéről. E tudósítás javaslatot is foglal magában a teendőkre nézve, melly meghányatván elfogadták a következő pontokkal: Az iparegyesület egész nagyszerű tervét azonnal és nyomban nem létesíthetvén, fokozatokat állíta föl a teendőkre nézve. Az első fokozaton áll az iparműkiállítás, melly jövő augusztusi vásárkor Pesten fog létrejönni. Felszólíttatnak tehát ezennel Magyarország és a hozzá kapcsolt tartományok minden kézművesei, mesteremberei, gyárnokai, és általában mindazok, kik akár-miféle feldolgozásával foglalatokodnak a nyers anyagoknak, legyenek bár czéhbeliek vagy nem czéhbeliek, — hogy iparműdarabjaink beküldésével az egyesület ügyét előmozdítani szivekedjenek. Az iparegyesület pedig kötelességül ismerendi iparműveiket a hazával megismertetni. A beküldő urak figyelmeztetnek egyszersmind az idő rövidségére, melly őket a művek elkészítésével sietésre inti. Körülményesebb tudósítás több fog minden hírlap és folyóiratban közölteni. — Ez volna a gyakorlati rész az egyesület tervéből az első fokozat; az elméleti részre nézve pedig halározatok: közhasznú ismeretek terjesztése végett népszerű nyelven írt füzeteket kiadni a természettudományokból, mű- és történettanból, minőkkel a német és francia irodalom bővelkedik. Azonfelül egy encyklopaediai tartalma 's az egyesületnek organumul szolgáló folyóirat kiadása határozatott. A beküldött pénz mennyiségéhez képest (a pénztárban 1848 pfo fr. és 22 kr. van.) ennyit vélt az egyesület jelenleg létesíthetőnek. A főkegyesületek számára javaslat terjesztették elő, melly hírlapok útján szinte közzé fog térteni. Ezek elrendezése után tisztválasztásra lépett által az egyesület; elnökül m. Batthyányi Lajos gróf választatott közakarattal; szavazattöbbséggel, ügyészszé Simon Florent,

jegyzővé Vajda Péter. A 40 tagbul álló választmány összeállítására csak ökén lett befejezve. Ennyit előlegesen, a szükségest utóbb. Vajda Péter, m. k. társulati jegyző.

Az Iparegyesület f. h. 4-én a megyeház nagyobb teremében Bezeredy István elnöke alatt közgyűlést tartott. Tárgyalati ezekben öszpontosulnak. A nm. htanács kívánatára a társaság czélja és szerkezete fölterjesztetni határozatott. A szétküldött aláírási iverk közül még csak 50 került vissza, 's ezeken annyi pénz van aláírva, hogy az egyesület munkálatát némelyekben elkezdheti. Mihez képest az iparműkiállítás jövő augusztusi vásárra rendeltetett, minek helyül a városi táncztermek legalkalmasbakkal ítéltettek. A kiállítás szükségkép maga után vonván a kitünő művek 's gyártványok jutalmaztatását, ezt már ez alkalommal megkezdendőnek vélte mindenki, de a jutalmak mineműségére nézve elágaztak a vélemények: sokan a társaság zsengése miatt ez alkalommal csak bizonyos pénzösszeggel kívántak jutalmazni, a többség azonban e végre különösen verendő emlékpénzek mellett nyilatkozott, hirnévszerzés 's ösztönzésre czélzserübbeknek ítélvén ezeket a könnyen elfolyó néhány ftnál. Az emlékpénzekre, mellyek ezuttal ezüsthől fognának veretni, 's a műkiállítás költségei fedezésére 500 pft. rendeltetett, melly összeget a belépti díjak még növelendik. A művek ide szállításáról a tulajdonosok fognak gondoskodni. — Az egyesület feladati közül czélba vétetni határozatott még a népszerű műipari munkák fordíttatása, mire ez uttal 400, illy eredeti könyvecskék vásárlására pedig (mellyek gyűjteményét Kosuth L. ur egy számos kötetből álló munka megajánlásával megkezdé) 200 pft. rendeltetett. A választmány megbízaték továbbá, hogy műipari folyóirat megindíthatása 's a mesterinas-iskola felállítása iránt előintézkedőleg gondoskodjék. A választmány tervezetének olvasása közben a tisztviselők a tervezet szerint következőleg határozattak elrendeltetni: a jegyző fizetése 100 pft, a pénztárnoké 300 pft. 4000 pftnyi kezesség mellett, ki jövő augusztusi gyűléskor fog választatni, meddig a hivatal, valamint eddig is vivé, Antal Mihály ingyen lesz szives betölteni; melly fáradsága azonban mégis, a választmány javaslatára, 100 pfttal határozatott némileg megjutalmaztatni. Az ügyvédséget Simon Florent volt kész minden fizetés nélkül elvállalni; az elnök megbízatott, hogy ns Pestmegye 's Buda és Pest városok választott közönsége pártfogását kikérje. Az egyesület elnökeül Batthyányi Lajos gr. fog megkéretni. Lásd a hivatalos közlést.

II. pesti verseny. Vasárnap, június 5. delután. Kezdeté 4 órakor, 's félóránként új új futás. I. A s s z o n y s á g o k p á l y a d i j a. 1600 öl ism. Első iz. 100 aranyat érő billikom, mellyen e' vers olvasható: *Pest a' leggyorsabb órákosi pályafutónak.* St. az első; a' díjból fenmaradandó aranyok 50ig a' második lóé; azon felül ismét az elsőé. Futhat angolt kivéve, minden m. és k. Teher: 3e. 70; 4e. 90; 5e. 96; 6e. 100; id. 103 ft. m. 2 fonttal többet. Bethmann Sándor ur 5e. sg. m. Roccoo, ap. Cacus, an. Mulebird 98 ft. Fekete sapka, fejjérel esikos veres test, fejjé ujj, 1s0, haladás ideje: 3' 50"; 2dik izben is 1s0, 3' 55" alatt. Liechtenstein Al. hg 3e. p. k. ap. Sangrado, an. Hindoo-kancza; 70 ft. Világos kék sapka, veres test és ujj, 2dik, másodikban visszahuzatott. Széchenyi István gr. 5e. p. m. Argus, ap. Gallopade, an. Miss Crachami 98 ft. Fejjé test, veres ujj és sapka, első izben 3dik, másod izben: 2dik. Liechtenstein Al. hg sg. k. Furiosissima és Loudon-Fanni Horner esikaja visszahuzattak. — II. A s s z o n y s á g o k p á l y a d i j a. Második iz. — III. K á r o l y i - t é t v e r s e n y 2 1 / 4 ang. mf. 1000 ar. ezüst serlegben. *Küzdeni többekkel 's mindannyit győzni dicősege.* Czuczor. Azonkívül tét egyegy lóért 50 ar.: fele bánat. A' második ló 100 ar. kap. Futhatnak m. és k. lovak: 3e. 80; 4e. 100; 5e. 106; id. 110 ft.; m. 3 fonttal többet; auszriai birodalmi 5 ftal kevesbet; e' díj nyerője minden évben 5 ftal többet. Bethmann S. ur 6e. p. k. Orelia, ap. St. Nicolas, an. Peter Lely 110 ft.; színei mint feljebb. Első, haladás ideje: 4' 24". Clam-Gallas Ed. gr. 5e. p. m. Lonsdale, ap. Glencov, an. Concealment. 109 ft. Fejjérel esikos kék test és ujj fekete sapka. 2dik. Eszterházy Pál hg 5e. söt. p. m. Gambia, ap. Colonel, an. Black Daphne. 109 ft. Fekete sapka, kék test, sárga ujj, 3dik. Bethmann p. m. Young Hercules, apj. Sir Hercules, an. Zelinda 113 ft. A' lovas színei ugyanazok, 4dik. — IV. P e s t v á r o s i - d i j. 100 ar. az első lóé, a' díjból fenmaradó és tétpénzekből bejövő aranyok 50ig a' második lóé, azon felül ismét az elsőé. Futhat minden ló. A' nyerőpont előtt 30 öllel kezdve egyszer körül (1263 öl 2' 6") ismét. Első iz. Tét 10 ar. „fuss v. fizess“ 3e. 74; 4e. 100; 5e. 107; 6e. 112; id. 115 ft.; auszriai birodalmi 6 ftal k. és pr. 2 ftal kevesbet. Bethmann S. ur 5e. sg. m. Roccoo, ap. Cacus, an. Mulebird, 107 ft.; színei mint feljebb, mind két izben első, haladás ideje első izben 3' 10", 2sod izben 3' 5". Liechtenstein Aug. hg 5e. p. m. Passe-par-tout, ap. Gallopade an. Little Bo-peep. 101 ft. Veressel esikos kék sapka, fejjé test és ujj, mindkét izben 2dik. Stubenberg Józ. 4e. v. p. m. Privéet, ap. Privateer, an. Miss Fury; 94 ft. Naranesszin test, vil. kék ujj, fekete sapka, első izben: 3dik, másod izben: 5dik. Csapody Pál 4e. sg. k. ap. Election, an. Don Juan-kancza 92 ft. A' lovas színei veres. mind két izben 4dik. Czindery László ur 4e. p. m. Sobri, ap. Murphy, an. Milady 94 font. Veres sapka, kék test, fejjé ujj, első izben 5d. k., másod izben 3dik. V. P e s t v á r o s i - d i j. Második iz. VI. P a r a s z t v e r s e n y Első lóé 75 pfo for.; 2diké 25 p. fr. E' czélra van szánya t. Szalbeck Jakab ur által ajánlott egy arany is. Futhatnak mezei gazdák saját loval. Indult 8 ló. Berta Mihály somogymegyei aszalói lakos 5e. sz. k. 1s0, ugyanannak 5e. p. k. 2dik. — Sáfány József pestmegyei örkényi lakos 8e. p. m. 3dik. — a' többi ló elmaradozott.

(Torontali közgyűlés.) Nagybecskerek majus 29-én. F. hó 19-én első alispánunk elnöke alatt kezdett sorbeli közgyűlésünkben fölvetetett: 1) a' megyei mélt. főispán urnak levele, mellyben azon kívánságról értesíti a megyét, hogy a' tavali évben legk rendszeresített új pénztárnoki ügyészi, 's a' többi hivatal betöltését az idei nyomor tekintetéből a' jövő tisztujtásra, mellynek törvényes határideje jövő 1843-ik évben a' nélkül is elérkezik, ohajtja elhalasztatni.

ni. Ezen javaslatot a Rendek érdemlett méltánnyal fogadják, 's részéről is annál buzgóbb akarral egyezének bele, mivel az adózó népet az idején nyomasztó inség után jelenleg újabb fizetésekkel terhelni nem kívánják. 2) Ugyancsak a m. főispán egy másik levelében a' mezei rendőrség serényebb kezelése végett a' Rendek szorgalmazásához képest a' rendes eskütteket szolgabírói czim-mel ruházta fel olly világos kikötés mellett, hogy azok a' mezei rendőrséget kivéve, más hivatalokba mint szolgabírák ne avatkozzanak. 3) Torna vármegyének a' magyar utlevelek, Zalának Golner ezredes, Pestnek az árszabásokról 's Fejérnek Erdély visszacsatolása iránt kelt leveleik az országos tárgyakban megbízott választmányhoz utasítottak. 2) Fejérnek a' gyorsírók iránti felszólítása pártoltatván, e' részben Nádor ő fenségéhez felírás határozottat. 5) Csanádnak leveleire, mellyben tudósítást tesz, hogy egy keblebeli ügyvédnek itten keresztül vont nyilatkozását felhordott okainál fogva nem közölhetette, visszairatik, hogy egy ne-gye másik felett nem bíraskodhatván a' Rendek hasonló törvényhatóságtól oktatást el nem fogadják. 6) Szinte Csanádnak a' megyéjében bevezetett Sajtény helység lakosai 's itteni birtokos gr. Sz. közt egy sziget miatt fenforgó villongások tárgyában kelt azon iratára, hogy ha gr. Sz. az állítólagos elfoglalástól le nem tiltatik, a' csanádmegyei szolgabíró érnek erővel ellenállásra utasítottat, a' megyei Rendek miután a' magányos elfoglalások a' törv. értelmében magányos keresetuton lennének megboszulandók, amugy rendelkeztek, miképen a' kérdéses birtokrésznek el v. nem foglalására erővel kirendelt csanádi szb. ellenében szbrót állítani nem fognak, mivel alkotmányos honunkban az igazság törvényes uton is kiszolgáltatik. 7) A' megyét körülövező folyók töltéseinek tenni szokott ingyen közmunkák általánosan megszüntettek, 's elhatározottat, hogy ez után a' töltések készítése bármi terhekben az azokból hasznóhúzó uradalmak 's községek aránylag részesüljenek, melly aránynak mindenütt a' helyszínen leendő kidolgozására gr. Szapáry József b. Gerliczy Vincze, zombolyi és janovai Csekonicz János, 's bátfai Trifunác János elnökségeik alatt küldöttségek jelöltettek ki. 8) Másod-alispánunk indítványára végeztetett, miszerint az országos ugymint nádor- és koronaári választásokba a' követek, mielőtt a' megyével a' legmagasab kijelölést közölnék, be ne folyjanak, hanem valamint más tárgyakban ugy ebben is a' küldői utasítás bevárására köteleztessenek, melly végzés annak idejében leendő pártoltatás végett az ország minden megyéjével 's a' szabad Jász-Kun 's a' Hajdu-kerületekkel közöltetni rendeltetett. 9) Jövő évnegyedes törvényszékünk aug. 29-ik, 's azoknak végzetével sept. 9-ik napjára soronkívüli közgyűlés tüzetett ki. Rónay Móricz.

(Vasmezei közgyűlés) II. Felsőbb helyről érkezett leiratok közül e' napon két érdekes olvasatott fel. Egyik azon levelhamisítási ügyben, melly m. évi utolsó közgyűlésünk főtárgyát alkotta. Akkor a' legfels. helyről érkezett parancs: miszerint re interea integre servata, az irományok felküldesse-nek, csak, miután a' vádlott ellen büntető kereset rendeltetett, teljesült; most a' tett intézkedések helybenhagyattak, sőt a' megye azok folytatására utaltatik. Ennek következtében a' vádlott folyamodással lépe-föl az iránt: hogy az ellene indított pör a' jelen törvényszak alatt végkép fejeztessék be, melly szokatlan kérelem mindazonáltal pártolatlan maradt. — III. Másik a' m. nyelv és iskolák ügyében a' nemesekre megyeileg rótt adó megtagadása miatt gr. Erdődy Kájetán ellen rendelt, politikai utról a' jogira áthozott kereset megszüntetése végett, már ötöd ízben. Több vélemény fejlett-ki e' tárgynál. Harczoltak a' teljes megszüntetés, majd csak a' felfüggesztés mellett. Ott felhozatták, hogy a' pör alapja, a' megyei végzés, felsőbb parancs által megdöntvén, természetesen a' pörnek is szünnie kell; itt az 1537: 21. t. cz. szolgált védfegyverül, melly szükséges czélra, közmegegyezéssel, adó nemesekre is rovatatik. Voltak, kik említék két egyednek akkori ellenmondását; egyike azonban ott helyben visszahúzá, másiké csak látszólagos volt, mert előbb tudni kívánván a' rá eső megnységet, közvetve elismerő az intézkedés jogszerűségét; 'sa' jegyzőkönyv is csakugyan általános egyezésről szól. E' rész tehát pártot látván: a' kormányt 's megyét; a' törvényt mindenik által másképp magyarázva; amannak érdekében; hogy a' nemesség minden adótul ment legyen, imennek hogy a' terhek alá vállalt közösitse: — bevárandonak vélte az országgyűlést, melly a' két ellenfél közt egy harmadik, mint bíró, a' kétes értelmetkizáró jogánál fogva is meghatározza; addig a' pört felfüggesztetni ohajtá, azonban fölterjesztetni akkor sérelmül a' kormány a' föle rendelkezését, melly az actiók önkényes leszállítása által alkotmányunk gyökébe vág. Továbbá némelyek félreterve, mint eddig a' leiratot, — folyamukban a' pörökot meghagyatni kívánák. Itt különösen gr. Erdődy Sándor contra domum suam lépett-föl, 's az idéztetést jogi uton ellene elrendeltetni kérte, a' bíró hozandó ítéletéhez fogván szerintezi magát: a' felfüggesztést nem pártolá azért, mert ez annyit tenne, miut önvégzésünket gyengének találni, 's megerősítését várni az országgyűléstől. Mindazonáltal a' többség kivivá: hogy a' pörök megszüntessenek; de a' leirat országgyűlésre sérelem anyagaul terjesztessék föl, 's a' megyék ez ügy pártolására az egésznek történetes közlése által felszólíttassanak. Most zaj támadt minden e' tárgybéli kereset megsemmítését követelő, 's mi több kérdés az iránt: vajjon a' már befizetett pénzrészletek visszakívántassanak e? Az első hamar végzössé alakult; utóbbira nézve ismét hosszas vita támadt. Mondatott: méltánnyosság tekintetéből kívánni, vagy követelni a' megyétől ezt nem lehet; ellenoldalról a' leirat cum consecariis kifejezése minden e' nemü pörre alkalmaztatott; más részről azon indítvány keletkezett: szólíttassanak-vel, kik pénzököt visszakívánják, 's ha országgyűlésen a' megye főnebbi határozata jogosnak ítéltetik; kamatokkal együtt újra befizetni köteleztessenek. Elvégre határozottat: hogy ezen óvás mellett a' begyűlt részletek járulékaikkal visszaadassanak. — Bár egyediségem legkisebb befolyása nélkül, gyűlésünk tiszta, elvont vázlatát akarám adni, de lehetlen itt elfojtanom gyászomat a' fölött: hogy minden nemesb törekvésinknek olly sok akadálylyal kell küzdeniök, 's szebb kilátásaink mindig a' pium desideriumok sorába hanyatlanak vissza. Hat éves ama határozat; a' lépés csak kezdet, csak kis virágbokor, melly a' jövőben termendé-meg a' közboldogság rózsáit, — 's hat év után elenyészett minden! Ott sem vagyunk, hol valánk; a' pusztá tervek meghiusulásakor főnmarad a' remény vigasza: midőn tényeink semmisülnek-meg, elveszett minden, a' kedély elcsügged örökre. Érző ezt teremünkben sok nemes kebel, 's lelkesen szónoklott a' szent czélra

ra adott áldozatok meghagyása mellett, felhozván, hogy a' körül belül 300 ft-nyi kamat is milly jókora lépés a' haladás mezején. Főjegyzőnk a' végzés felolvasása után sem hallgatá-el: mikint a' haza előtt csak ugy fogunk tisztán állani, ugy kifejteti moralis erőt, ha daczára annyi ellenszegülő gátnak, pénzüket benyagya, az erdvény kivívásában lankadatlanok maradunk. Erre két egyed nyilatkozott: köztiszteletű Ebergényi bíró- 's H. J. vámos-családi lelki-őr, mindketten befizetett részleteket visszakívánva ugyan, de saját tanodáikra fordítandók. Hála egy szebb jövő nevében a' nemes lelkü honfiak, emberbarátoknak! IV. Megyénk az ostli-asszonyfai várm. miatt, melly felsőbb kiváltságot nélkülöz, a' kir. ügyek igazgatósága által pörbe idéztetik. A' RR. a' kir. tábla előtt ügyvédel vallandnak. — V. Első alispán ur Säär helységben tanyázó lovas-ezred egyik köztágya által e' hó2kán elkövetett gyilkosságot jelente bé. Alig tünik le év, mellyben itt vagy ott a' katonák féltelensége gyászesetet nem idézne-elő: mi annál szomorítóbb, mert ez osztály örkeibe van letéve a' nemzet egyik alapkincese, a' közbátorság. Nagy-on igaza van azon szellemdus egyednek, ki Zala nagy követének szavaival olly hü esetvonásokat mutatott elénk a' magyar pör életképéből. Ez érzi leginkább, vagy kizárólag a' sulyt. Adózik a' hadi pénztárba, hogy egy más terhet öltön nyakába; 's nem ritka esemény, hogy illyenkor saját viskója felei közt is el-ejti szerepét, még élte sincs a' nem fékelt erőszak ellen biztosítva. Javasoltatott ez érdekekben fölírás: ám ez, mig a' nevelés egyszerű 's boldogító eszméje a' gyakorlat terére föl nem küzd magát, egyesek szenvedélyit korlátok közé szabni nem képes; bár egy nyugalmazott tisztelt ezredes megjegyzé itt, 's ő tapasztalásbul szól: miszerint a' főbbek energiája, férjfiassága az, mitől minden függ. Indítványoztaték az ezred máhova szállíttatása azon elv életbe hozatalának tekintetéből is, hogy e' teher a' nép közt egyiránt legyen felosztva; azonban az átszállítási bajok 's költségek, a' kijelelendő állomásokon magtáruk hiánya, a' vidékek általános nyomora, a' katonaság rövid idő alatti központosulása a' fegyvergyakorlásra részint lehetlenné, részint jelenleg czélszerűtlenné teszik annak létesítését; de egyébiránt is a' főnebbi gyászesetért ebben semmi elégtétel nem találtatott, sőt az átszállításban egy más vidékre rótt bűnhődés rejlik. Milly epedve várjuk az országos küldöttség munkálatinak erdvényét! addig is Vasmege gazdálkodó választmánya el fog követni mindent, mi tehetségi körét tul nem haladja. A' tárgya-zott tény megvizsgálására vegyes küldöttség rendeltetett. — VI. Olvasatott Temes vármegyének két levele; egyik a' tudvalevő tiszt egész testületével tett kicsapongásait közli; másika pedig, hogy ez iránt ő fels. felírván, ugyanazon időközben a' kihágó hadnagy kapitányi rangra emeltetett! A' KK. Temes vármegyével rokonkezet fogva e' sérelmet követi utasításul feljegyzik. VII. Nádor ő főségének magyar levele, mellyben nyugtatványozza a' megyét a' fölkelési pénz-tárt illetett tartozása lefizetéséről, közlekesülés és zajos éjjennel fogadtatott. VIII. Ellenben Zágráb városának latin hangu irata felolvasatlanul visszaküldetett. — IX. Biharé a' tized ügyében országgyűlési választmány tárgyalása alá jövend. — X. Szönyegre jött Soprony a' vámszövetség és bécs-trieszti vasut ellen. Ez érdekekben Vas Rendei már nyilatkoztak. — Végre Bereg, mellyben kérdezik: ha a' magy. egyháznak a' rómitól elválását tárgyzó, bíralat alatt megbukott levelét ve-vők-e? válaszoltatni fog, hogy nem. —ld—

(B. Fűreden tart. egyházkerületi gyűlés folytatása 's vége.) Sokan e' miatt a' beküldött e' másodszori szavazatokat is érvényteleneknek nyilatkoztatták, és új szavazatokat kértek, ollyan szavazatokat, mellyek az elküldött vagyonoknak megismerése után keletkezzenek. Ismét némelyek e' fels. é-gét ez ügyben egy bíróság (de legatum judicium) kirendelésére akarák megkérni, mások megint az osztozni akaró két félt egy választott bíróság ki-nevezésére felszólítani; csak hogy ezen fejlődésben már egy évig akadályozott ügy bíróság minél előbb, 's a' főiskola moralis kára mellőzésével, eldöntessék. Azonban hogy a' szavazott egyházak nem compromittáltassanak, de különben is azon igen helyes okbul, miszerint a' főiskolának kiáltólag szükséges javítása ezen elha-lasztás által is hátrább ne essék, és a' sem itt sem ott veszedelmes ingadozása mo-ralis kárt ne idézzen elő — a' beküldött szavazatok közkívánatra mégis felbontattak, 's az éjféli 12 óraig bontogatott szavazatok tartalma ez lön: Komárom 107, Pápa 103, 's Fehérvár 74 szavazatot nyertek, a' második, vagy is pótló szavazaton ki-vül, melly az első szavazatok általános többségre nem emelkedhetésének esetében, alternative módosítottat. Ezen, valamint a' mult évi egyes szavazással is azonban a' szabályul kikötött általános többség ismét meg nem történetelt; 's ennek igen vi-lágos oka az, hogy 3 egyház között oszlik meg a' szavazat, 's e' háromfelé oszla-sal akármikor is egy részre általános többséget szerezni, előttem csaknem képzelt-hetetlen. Az országgyűlésen mindig két kérdés tétetett föl, 's e' kérdés fölött a' sza-vazattöbbség mindig is világos lön. 'S így Fehérvár, melly tavall legtöbb szavazatot nyert, jelenleg legnagyobb kisebbségben maradt, mi igen természetes; mert elő-szőr a' mellett, hogy egyháza nagyon kevés tagból áll, 's állandó, azaz alapereje, melly a' lelkek számfrequentájában gyökerezik — épen nincs, 's a' Pesten terv ezett főisk. szomszédóságban egy másik, ugyanazon vallású főisk. lehető virágzásának híte merő képzelmi betegség: ugy 20r ollyforma ajánlatok, mellyekért a' fehérvári kisdud egyh. jótállania 's kezekednie majd lehetetlen, a' minthogy egyház. vég-zésünk ellenére is maig sem kezekedett — a' főiskolának odaszavaztatását józanul mindenkép lehetlenítik. E' végre ezen gyűlés folyamata alatt a' komáromi egyház kül-döttei rögtön egy folyamodást nyujtottak be, mellyben azon főlebbi végzésnek a' fe-hérvári egyház általi teljesítését kérik, olly kikötő föltétellel, hogy ha ezt tenni két hónapi határidő alatt az említett egyház elmulasztaná, a' versenyző egyházak so-rából kivéttessék, 's ez által, a' nem teljesítés esetére a' szavazás is megkönnyít-tetendik. Ezen kérelem elfogadtatván, a' fehérvári egyházzal ugyanazon értelemben közöltetni rendeltetett. Egyedül és csak a' komáromi egyház ajánlati vannak tehát mindeddig tisztában kimutatva, mellyekért rendes nyomtatott alakban ugyan-azon egyház, mint az egész kerületben legnépesebb 's így legtehetőbb 's legbiztosb egyház, peesét szerint jótállott 's kezekedett; a' helyzet körülményi időnk szelle-méhez képesti felfogás után különben is mellette szavazván. Mi határozottat tehát? az, hogy holnap szavazunk 's végezzünk; azaz, hogy az egyházak a' jövő augusztusban tartandó közgyűlésre az elkülönítésnek választmányra bizott véghezvitelo 's kihirdetése után újra szavazzanak; car la . . . hélas! ou la sagesse, ne tient à riendans notre pauvre espèce. — Felolvasatott az egyetemi conventnek az unio ü-gyében véghezvitt eddigi munkálata, melly szerint a' négy egyh. kerületből a' to-vábbi teendők tanácskozásba vételére ugyanazon conventól választ. tagok nevez-tettek. Ez azonban egyházkerületünk saját belső jogához tartozván, ugyanazon con-ferentiára, ad recognitionem juris e' jelen gyűlés nevezett kebléből tagokat, kik ál-talános utasítás mellett ki is küldettek. — Felolvasatott továbbá egyh. főpászto-runknak a' vegyes házasságok ügyében kibocsátott körlevele, mellyben a' kerü-leti lelkeseknek a' mihez tartandók véget utasítás adatik, mi a' gyűlés által helye-

seltetett is; ugy szinte ennek folytában ő felségéhez egy alázatos felirás rendeltetett küldetni a végett, hogy ezen felzavart vallásügyet, addig is, míg a már fölterjesztett törvényjavaslatok törvénybe iktatására országgyűlés tartatandik, 1790diki állapotba visszahelyezni méltóztassék. — Veszprém megyének pedig azon leveletre, melyben az egyházker. arra szólítottak fel, hogy a rendőrségi törvények megtanulására a néptanítók szorgalmaztassanak 's általok így a falusi iskolákban a tanulókat is taníttathassanak — figyelmes részvét mutatkozott; 's benyújtván ez alkalommal a népevelésben fáradhatlan szorgalmu Zsoldos Ignác főjegyző ur ugyan e' czélra kérdés- 's feleletbe népszerűleg készített rendőrségi kéziratát, ez méltányos köszönettel fogadtatott, 's az egyházkerület költségin kinyomatni 's az iskoláknak szétküldetni rendeltetett. 99.

K e c s k e m é t, junius 15-én. A' Jelenkor 43ik számában közölt superintendens-választást érdeklő cikkemre tett észrevételében V. S. ur azt állítja, hogy ő hitelesebben tudja, miszerint a' zárt ajtókban felbontott szavazatokból P. M. ur 117et nem nyert — Miután bizonyos, hogy a' zárt ajtókban belül működött szavazatfelbontó-küldöttségnek V. S. ur is épen ugy nem volt tagja, mint én: a' homályfedte tárgyra felvilágosítást egyedül az adhatott volna, ha a' hivatalos közlésben a' küldöttségi jegyzőkönyve 's a' szavazások eredménye, számok és minden szavazatot nyert személy megnevezésével volna olvasható; mit e' nyilvánosság korában nyilvánosan adott szavazatokra nézve, méltán várhatánk. *) T o r m á s s y Mihály, hites ügyvéd.

(Egy pár komoly szó a' dunamelléki ref. sup. választás ügyében). Alig vala még nevezeteseb sup. választás mint egyházkerületünké. Két párt áll egymás ellenében, erő 's hatalom fejkik mindegyikből; 's e' két pártot személy 's elvédek lelkesíti. Amaz nem barátkozhatik meg azon eszmével, hogy mi eddig ugy szokott történni, miért történnék valaha máskép; imez a' korszavának enged 's az idő lelkétől ihletve képes lön megrendíteni a' 10—15 éves előkészület eredményit. Amaz személyért személy ellen vi, imez elv mellett buzog, azonban alacsony személyeskedésre nem vetemül tisztelt a' személyt ellenesében is. Mi történt a' maj. 23diki szavazatbontáskor? azt hitelesen hirdeti a' főgondnoki körlevél. Akadt azonban ember, ki elkezdvén a' gyanúsítgatásokat, midőn a' személyérdek pártjának hizelg: férfiakat rágalmaz, kik közül csak egyetlenegnek neve is honszerte elég tekintélyvel bír mende-mondák czáfolására, 's ezen ember Tormássy Mihály kecskeméti ügyvéd. A' szavazatbontó küldöttség tagjai megannyi gyöngy a' polgári érdem koszorujában, férfiak ezek, kiknek honszerte isméretes és tisztelt neveik a' gyanu árnya ellen is elég biztosíték tiszta jellemükhöz az ármánykodás legparányibb faja sem férhet; kiknek azonban kétharmada, mivel emberi természetet indult nélkül nem képzelhetni, a' Tormássy ur-pártolja részhez viseltek hajlammal. E' küldöttség elnöke R á d a y G e d e o n gróf! E' küldöttség tön jelentést, hogy „általános többség“ nincs. E' küldöttséget rágalmazta tehát T. ur, midőn megmutatni erőlködék, hogy van általános többség. Szerencsés, ki mások sértegetése nélkül tud ügyének jó barátokat szerezn. Szerencsés, ki míg övének hizelg, másokat nem rágalmaz! E' szerencse T. urnak nem jutott. Most isten önnel tisztelt ügyfelem! 's bocsássa meg önnek a' nemzet hogy Rádayt nem pirult bántani! Varga Soma ügyv.

Jász-Berényből majus 12-én: A' majus 9-én kezdődött közgyűlés 12kén este végeztetett be. 4 nap reggel és délután folyvást tanácskozásk, megelevenztvén többnyire a' gyűléseket a' tisztikar által annyira megkedvelt, 's oly hatósan 's gyakran használni szokott konferenciák. A' tanácskozási tárgyait oly sorozatban kívánjuk közölni, mint azt gyűlésileg fölvetetni ohajtók; mert valamint mi, ugy több más a' fontosabb tárgyaknak délutánrai áttételét bizonyos okokért nem igen szeretjük, mit a' képviselők meg nem jelenése 's a' megjelent egy két egyednek részvétlen figyelme czáfolhatatlanul igazol; de meg az a' kaputos és legyvertelen délutáni pongyola közgyűlés elveszti minden komolyságát. Pedig közgyűléshez ünnepélyesség kell, mert ünnepélyesség komolyságot, komolyság megfontolást szül. És illy időben, t. i. délután olvasatott fel azon tiszti küldöttség munkálata, mely fős. nádorunk k. leirat következtében nov. 4diki közgyűlésünkben a' végett neveztetett, hogy az adómentes egyedek közül azokat, kikre a' tiszti kar mellett harszó okok nem illesek — az adófizetők közé sorozza. E' munkálát szerint — mely csakugyan épen is maradt — ezután adómentesek lesznek a' kapitányok, kerületi jegyzők, pénztárnokok és ügyvédek, számvevő, nádori táblalabirák, esküdtek, biztosok és a' pákai gazdálkodásra felügyelő a' községek rendes jegyzőivel. Adó alá vetettek pedig az eddig adómentes kerületi orvosok, mérnökök, várnagyok, uti és mezei biztosok hadnagyokkal, kerületi hajduk, és a' fennemlített tiszturak katonái. Hogy azonban ezeknek panaszuik ne lehessen, az adómentesség helyett a' köz pénztárból mindnyájoknak pótlékul évi fizetésük megajuttatott. Szivemelő volt két d e r é k n. kun tisztviselőnek e' tárgybani küzdéseiket látni; szót emelének t. i. öök — önmagukat feledve — az adómentesség ellen 's megmutaták, hogy e' hazában, — hol mindenki adó fundusán él, hol a' tiszti kar a' népnek legvagyonosb része, 's e' mellett új fizetéssel van ellátva, a' tiszti karra eső nagy mennyiségű adót majd minden ok nélkül a' szegény nép nyakára tolni az örök igazsággal ellenkezik és hogy ez adómentesség mentül őrgebb, annál bűnösebb leend. Ellenzék továbbá a' pótlék-fizetéseket is, mint melyek által a' köz pénztár, 's ez után a' népnek most emeltetni szándékolt sorsa tetemesen terhesbül. Felszólalásukat a' képviselők részéről „éljen“ kiáltás követé, de a' tiszti kar a' pártoltatásra nemcsak nem talált, sőt egy valaki kinyilatkozatá: hogy később hivatal vagy fizetés nélkül szolgálni, mint adót fizetni! A' küldöttségi munkálát — mint mondók — épen hagyatott. — Mi az adózás feletti véleményünket nyilvánítani fölöslegnek hisszük akkor, midőn egész hon pártkülönbség nélkül az adózás eivét már elfogadta, 's midőn e' három kerületben a' jászberényi bírótól le egészen a' legeggyűbb emberig nincs senki, ki adójának könnyebbülését ne ohajtaná, tudván azt, hogy az adómentes tiszti kar vagyona az adó fundusának legalább is egy 1/3át teszi, melyért a' nép fizet; de van észrevételünk a' küldöttség munkálataira. — Nem helyeseljük 1) hogy nem a' közönségek, hanem az adómentes tisztikar határozza el: kik fizessenek adót. 2) hogy az orvosok, és mérnökök a' hajdukkal és egyéb szolgálkakkal egy osztályba helyeztetvük. Suum cuique uraim, illy roppant közfal-vonás, illy megalacsonyítás (csak az osztályozás módját, de nem az adóztatás elvét értve) elkeseredést szül; mert valljuk meg, hogy az orvosi és mérnöki tudományokhoz legalább is kell annyi ész és idő, mint néhány statutumink megtanulására, 's öök a' statusnak alkalmasint használnak annyit, ha nem többet, mint a' pákai gazdálkodásra felvigyázó tiszt. — 3) Lehetetlen föltenünk, hogy azon magas hatalom, mely az adómenteseket kevesbiteni, 's ez

*) Előbbi jegyzékem csak egy kis háló volt, melyben reményem 's várakozásom szerint T. maga magát megfogja, mert ime kiderült hogy T. ur bizonyost csakugyan nem tudott. V. S.

által a' népen előlegesen könnyíteni kívánt: csak legtávolabbról is gondolkodhatott volna arról, hogy az adó alá vetendőknek pótlékfizetés adassék, és pedig olly pótlék, miszerint p. o. egy hajdu vagy tiszt katonájának (ki évenként legföljebb két pfo. adót fizetne) évi fizetése 5 p. fital javittatik. (Vége köv.)

Turóc megyében évnegyedes gyűlés törvényszékkel együtt junius 15-re van határozva, Zólyom megyében a' főispáni helyettes székfoglalása junius 27-én menend véghez, mely ünnepélyre a' szomszéd megyék hivatalosak.

Jegyzés: Jelenkorunk 44 számában a' békesi főispán-beikta áson küldöttség által tisztelt megyékhez kérjük szoroztatni Szabolcsot is.

(Erdélyi országgyűlés). Vége. Majus 27kén pünköszt szünet után első országos ülés tartatván a' jegyzőkönyv meghitelesítették. Kormányzék ki titoknokok Brenner Samuel és Iszlai László atyánkfiai — a' kormányzék atyaítségos köszöntése mellett — visszahozván a' megyei tisztválasztás tárgyában készített törvényczikket, az e' melletti alázatos felirat 's ezeket kísérő tudósítás terveit, — a' k. főkormányzéknek azokra írásban tett köv. értelmű észrevételét olvasák fel: „A' tisztujítás tárgyában közölt törvényczikk javaslatát és a' felirat tervét megolvastván a' kir. főkormányzék, azokat azon nyilatkozattal küldi vissza, hogy a' törvényczikk javaslata a' KK és Rdek határozatával egyező levél, arra a' k. főkormányzéknek megjegyzése nincsen. A' felirat tervében pedig némelly szóbeli változtatásokon kívül, melyek annak szélén kijelöltek, a' felirat vége felé az levén írva, hogy: „a' KK és RR azon esetben, ha ezuton a' kívánt czélt nem érhetnék el, magokat az e' részben fenálló tiszta törvényekhez alkalmazandják“ ezen kifejezést, midőn a' KK. és RR. ő fels. kegyelmétől bizodalommal reméllhetik, hogy a' tisztválasztástárgyabeli nehézségek még ez országgyűlésen törvény által elenyésztenek, a' k. főkormányzék elmellőzhetőnek véli annyival is inkább, mivel az új törvény meg nem erősítése esetében önként következik, hogy a' fenálló törvények magok erejükben maradnak.“ Mire a' KK. és RR. a' k. főkormányzék atyaítségos köszöntvén, visszaüzenték, hogy a' közölt irományokra tett észrevételét vizsgálat alá veendik. Melyet a' KK. és RR. csak hamar meg is vizsgálván, a' felirati terv szélén kijölve volt szóbeli változtatások közül némellyeket elfogadva, a' feliratot azok szerint módosították; az érdeklött főkormányzék észrevételben találtató ezen záradéka nézve pedig, hogy: „a' KK. és RR. azon esetben, ha ez uton a' kívánt czélt el nem érhetnék, magokat az e' részben fenálló tiszta törvényekhez alkalmazandják“ meghatározatják, hogy azon kitétel maradjon a' szerkezetben, meghatározatván egyszersmind, hogy ezen már megállított czikket, alázatos feliratot 's az kísérő tudósítást itélőmester atyánkfia minél hamarabb írásba tisztaba, hogy szokott módon felkészítettvén, még ma felküldethessenek. Ez irományok letisztáztatván, a' KK. és RR. délután ismét öszszegyűltek 's lepecséltvén, szokott módon a' kir. biztosnak megküldék. Ezután az országos elnök a' lajstrom' tárgyat ajánlá a' RRk tanácskozásának. Felolvastatván az e' tárgybani k. k. leirat, hosszadalmas vitaközás eredménye lön, hogy az 1837ki országgyűlés által is kifejtett elvek némi toldalékkal most is megállapítva fölterjesztetni határozattak. Az elvek felett majd egyhangu volt az országos Rdek nyilatkozata, a' tárgyalás azonban vitaközás kezdetén oly mezőre tért, mely a' RRk nézetét a' kir. hivatalosak számára nézve osztályok kérdésévé tette, kijelenték azonban minden categoria emberei, miként a' kérdéstelméleti's képviseleti rendszerünket illető törvényes kérdésnek tekintik 's felszólítanak mindenkit ovakodni a' tárgynak e' mezőni vitatásától. A' fenerített elvek előleges rövidséggel következők valának: a) A' kir. hivatalosak száma sokkal fölülmulja a' nemzeti képviselők öszszegét, mi az 1791 előtt folyton követett gyakorlat ellen történik. b) A' kir. hivatalosságot a' RRk életidőre kiterjedőnek tartják a' gyakorlat nyomán, és ezért sérelmül veszik, hogy némelly kir. hivatalosak minden hibájok nélkül a' mult 1837iki 's mostani országgyűlésre kir. meghívólevelet nem nyertek, kijelentik azért hogy őket folyton most is kir. hivatalosoknak tekintik. c) Az országgyűlési lajstromba foglalt főkormányzék ki titoknokokat nem hivataljoknál fogva ismerik el kir. hivatalosoknak, csak egyenként személyekre nézve, mennyiben a' törvény által meghatározott, kir. hivatalosságra megkivántató, minőséggel bírnak. d) Sérelmesnek tartják azon módot is, miszerint kir. hivatalossá kinevezés történt a' kir. főkormányzék ajánlatán kívül is, kívánják azért, hogy ezentul csak a' kir. főkormányzék meghallgatásával történjék az 1791ki törvények értelmében a' kinevezés. e) És mivel ez uton tartják egyedül törvényesnek a' KK. és RR. a' kir. hivatalosak kineveztetését, felszólítandják a' főkormányzékot, hogy mindaddig, míg a' kir. hivatalosak száma törvényesre nem apad le, újabb ajánlást ne tegyen. f) Sérelmek tekintették, hogy a' lajstromban a' római szertartásu püspök és szászok ispánja a' főkormányzék ki tanácsosok sorában emlittetik. g) A' kir. táblai elnökre nézve hasonlag sérelmül veszik, hogy adománylevelét nem nyújtotta be az országnak 's hivat. hitét nem az ország színe előtt tette le. Az f.) pontra nézve a' r. k. püspököt illetőleg azok, kik mult országgyűlésen is ellenvéleményt jelentettek 's most jelen vannak, ujjolag kijelenték ellennézetüket, hasonlag a' szász követek is nemzetök ispánja nézve. Ezek befejeztetvén, jövő tanácskozási tárgyal az 1811ki fölterjesztett törvényjavaslatok iránt érkezett k. k. leirat tüzetelt ki előleges fölvetelre. E. H.

Ausztria.

Bécs, maj. 25dikén. Kormányunk a' külfölddel egyezkedésbe lépett a' postaugy egyszerűsége 's a' külsőszagokoni levelezéseknél a' jelen rendszer szerint szükséges leszámítások elkerülése iránt. A' kivetett terv szerint a' külföldre menendő levelek bérmentésének szüksége megszűnik 's minden ország postahivatala maga veendi be illetőségét a' más országétól; mi a' levelezést tetemesen könnyitendi. — A' császári k. udvar Schönbrunn nyári lakba költözött. — Az orosz czár ezüst lakodalmára udvarunk részéről is szerencse-kivánatok fognak küldetni, 's gyanítják, miszerint azokat alkalmasint egy cs. flg. veendi át. — Az ausztriai Lloyd gőzhajótársasága a' félbenschakadt összekötetést a' kelettel Alexandria, Szmyrna, jóniai szigetek 's Görögország felé szapora hajózasok által fölleszteni határozta. —

Spanyolország.

(D. Francisco infans helyzete Espartero ellenében A' pénzszükség még folyvást növekedik. Elegg.) Madrid, maj. 18ikán: „E' hó 15ikén csakugyan véghez

lül 300 ft- s felolvasá- állani, ugy ünkent ben- tegyed nyi- i-ör, mind- fordítandók. IV. Megyénk kir. ügyek i- landnak. — agja által e' nitt vagy ott ritóbb, mert torság. Na- zavaival olly leginkább, terhet öltön közt is el- vasolatott ez e' a' gyakor- abni nem ké- talásbul szöl: Indítványoz- kintetéből is, állítási bajok k általános korlásra ré- itését; de e- tatott, sőt az várjuk az or- zdálkodó vá- a. A' tárgya- I. Olvasatott stületével tett , ugyanazon ' KK. Temes . VII. Nádor ő kelési pénz- gadtatott. VIII küldetett. — lá jövend. — ellen. Ez ér- rdetik: ha a' ott levelét ve- asa 's vége.) eleneknek nyi- yek az elkülö- yek ő folsé- élésére akarák t bíróság ki- ig akadályo- , eldöntessék. lönben is azon asa ezen elha- ngadozása mo- s felbontatták, om 107. Pápa szavazaton ki- nek esetében, ssal is azonban ennek igen vi- omfelé oszlát- aknem képzél- és fölött a' sza- öbb szavazatot tes; mert elő- az alapejeje, esten terv ezett virágzásának rt a' fehérvári egyház. vég- ztatását józanul mi egyház kül- ézésnek a' fe- ha ezt tenni két b egyházak so- is megkönyit- anazon értelem- ajánlati vannak alakban ugyan- sb 's legbiztosb yi idők szelle- zoztatott tehát? k a' jövő augus- ott véghezvitelo esse, ne tient á ntnek az unio ü- kerületből a' to- st. tagok nevez- ugyanazon con- agokat, kik ál- egyhk. főpászto- llyben a' kerü- lés által helye-

ment Espartero nagy lakomája, 's don Francisco infans és hitvese is megjelentek. A' vendégek közt kitünőbbek voltak: a' diplomatakar, a' francia ügyvivő, Castanos és Palafox táborfők, több követ és tanácsosa madridi község, tanács egy tagja 's valamennyi főraugu udvari tisztviselő. Esti 6 órától majd éjfélig tartott a' lakoma, 's minden vendég, a' bort nem számítva 2 louisd' orba került. Espartero az infansnőt, don Francisco pedig Espartero hitvesét vezeté az asztalhoz. Az infans lányá 's Espartero unokahuga nem voltak jelen. Az egész lakoma alatt olly nagy mértékben uralkodott az előrevigázó okosság, hogy a' vendégek egyetlen áldomást sem üritettek. Lakoma után tudatá vendégeivel Espartero, hogy ezentul minden vasárnap, esti 10 órakor látogató társaságot fogad el szállásán. E' szerint a' békekötés Espartero és az infans közt csakugyan véghez ment, hogy meddig fog tartani, azt majd a' jövődő mutatja meg. — A' cortesben érdektelen csevegéssel fecserlik a' drága időt, 's a' spanyolok már át kezdik látni hogy az annyira ohajtott képviseleti rendszer által növekedő pénziánynál egyebet, legalább eddig, még, alig nyertek. A' tartományi főkapitányok folyvást pénzt sürgetnek a' katonaság kifizetésére; de az országos pénztár utolsó fillérig kiürült, 's a' kormány egyetlen forrás fölött sem rendelkezhetik, mellyből azt ismét megtölthetné; megjegyzést érdemel azonban azon különös körülmény, miszerint Espartero és a' ministerek mindeddig minden csonkulás nélkül kapták ki tetemes díjakat, míg a' kantonaság két hónap óta egyetlen fillért sem látott. A' kormány fél milliót akart fölvenni, de a' tőkepénzesek olly kemény föltételeket szabtak, hogy teljességgel nem lehet azokat elfogadni. A' tisztviselőknök nem fizettetése természetesen álutakra kényszeríti őket, minél fogva minden ágában a' kormányzatnak legtágabb vesztegetési rendszer uralkodik, — Cataloniában napról napra növekszik az ingerültség a' kormány ellen. —

(Uj zendülési tervek.) Madridi újabb hírek szerint semmi kétséget nem látszik már szenvedni, mikép zendülési mozgalom van készülöben, mellynek célja az 1842diki cadixi alkotmányt életbe léptetni. Espartero, mint mondják, maga is megegyezett e' merényben. A' cadixi alkotmány monarchiai rendszert pártol ugyan, de egyetlen képviselő kamra ellenőrsége alatt. Ugyanez alkotvány azt is rendeli még, hogy a' király csak 18dik éve betöltése után nyilatkoztassék nagykorúvá, a' mi természetesen igen inyére van Esparteronak, mert ez esetben 4 évvel tovább élhetne a' kormányzósági jogokkal. Don Infante belminister legbuzgóbban törekvék a' kormányzót e' zendülési terv iránt megegyezést birni. —

Anglia.

(A' királyné születésnapja. Elegy.) London, máj. 26kán: „A királyné születésnapját a' claremonti kastélyban máj. 24kén ünneplék. Albert hg és Kent hgnő igen kellemes meglepetést készítettek számára. Fölbredések oryganis két gyermekét tyrolai nemzeti öltözetben vitték elibe, 's mivel Tyrolban, mikép a' lelkesült levelező megjegyzi, minden paraszt született hős, mint azt Hofer András is bizonyítá, tehát igen természetes, hogy a' felesztendő walesi hgból is rettentő hős fog válni. — Az alsóházban folyvást Peel vámjegyzeke egyes pontjait vitatják, 's eddig minden módosítványt visszautasítottak, mi azt látszik bizonyítani, hogy Peel törvényjavaslata minden változtatás nélkül helyben fog hagyatni. — Akbar gözfregát, hatalmas Paixhans-féle álgyukkal fölkészülve a' khinai vizekre indult, hol az egész hajóhad parancsnokságát Pepper csapatvezér (Commodore) fogja ezentul viselni. — Owen Robert a' nagyhirű socialista apostol máj. 14kén ünneplé 72dik születésnapját. Parthivei Queenwoodban gyűltek össze, 's az ünnepélyt szokás szerint tánczvizgalommal 's lakomával fejezik be. Owent rendszerre fonásága daczára is nagyon tisztelik rendkívül böcsületes jelleme miatt. A' britt sereg egy érd. tagja adakozásra szólítja föl a' nemzetet azon angol és indiai katonák özvegyeinek és árváinak gyámolításául, kik a' kabuli ütközetben elvesztek. E' szomorú esemény több ezer embert koldusbotra juttatott, 's az angolok buzgón sietnek hátrahagyottikat hatályos segélyökkel gyámolítani. — Palmerston lépéseket tett Éjszakamerikában az angolok irói tulajdonának biztosítására iránt, 's a' minsterség folytatja most e' törekvést, de aligha fog jó szándékában boldogulni, mert az amerikaiak szabadsági elveik közé tartozik azon fonák állítás is, miszerint a' szabad emberek mások jogait nem tartoznak tisztelni. Az utánnomást olly nagyban üzik az egyesült szabad tartományokban, hogy egész regényt is lenyomatnak óriási hirdalpaikban, mellyek egyenként néhány fillérért árultatnak. — Roebuck

indítványt tett, miszerint választási visszaélések nyomozásánál minden tanu szabad maradjon minden büntetéstől, ha bünös társát önként föladja. —

Franciaország.

(Ismét merény a' király élete ellen. Elegy.) Paris, máj. 28kán. „A' király gyakran szokott Parisból a' közel fekvő mulatóhelyekre kirándulni, 's ilyenkor rendszeren nem nagy elővigyázatot gyakorol személyes bátorságára nézve, mit a' titkos társulatok tagjai igen jól tudnak, 's hasznukra is törekszenek fordítani, Igy legujabban megtudák hogy buzyi mulató-kastélyát szándékozik meglátogatni a' király. A' titkos rendőrség tagjai kiknek kötelességökben állott ezuttal Buzyben a' király személyes bátorsága fölött örködni, a' nép közt, melly mindenfelől összesődült a' király látására három gyanús egyedet pillantottak meg, kik szinte parasztruhát viseltek ugyan, de mégis minden mozdulatjokkal elárulták, hogy nem parasztnak születtek A' rendőrség minden lépésüket őrszemmel kísérte. Csütörtökön reggel a' buzyi erdőbe kocszott a' király 's ugyanazon időben korcsmába ment a' 3 gyanús férfi, hihetőleg hogy szeszes italban keressenek merényökre bátorságot. Fizetni akarván a' korcsmárost az egyik, történetesen olly magosra emelé felső öltönyt, hogy a' rendőr két pisztolyt pillanta meg övében; tüstint megragadta őt a' rendőr, a' másik kettő pedig két gyanús társára rohant; a' küzdés igen kemény volt, 's az egyik csakugyan megszókött, míg a' másik kettő a' rendőrök hatalmában maradt. Mind a' kettőnél két két keményen töltött pisztolyt találtak, mellyek szándéklott használatára iránt nem akartak ugyan vallomást tenni; de politikai nézeteikből azonnal világossá lett, hogy csakugyan a' király élete ellen esküdtek össze. Mind a' ketten, további vallatás végett, azonnal Parisba vitettek. — Martin (du Strassbourg) egészsége annyira helyre állott már, hogy rövid idő mulva ismét részesülendhet a' követkamrai ülésekben. — A' követkamra legközelebbi ülésében figyelmezteté néhány követ a' gyűlést azon aggasztó körülményre miszerint a' parisi erősítvényeket mind úgy készítik, hogy nem külföldiek, hanem egyenesen a' parisiak ellen lehessen az álgyukat intézni. Ledru-Rollin hasonló értelemben nyilatkozott; de szavaik minden hatás nélkül hangzóttak el. — Joinville hg egyik távolabb tengeri utjáról visszatérvén sokat beszélt hugának, Klementine hgnőnek a' látott csudalokokról. A' hgnő többi közt így szóla hozzá: „Ugyan miért nem hoztál magaddal valamely vadlyányi öltönyt, szeretném azt magamra próbálni. A' hg mosolygva mondá: „Majd elhozom holnap egyvad királyné egész öltözetét, azt fölpróbálhatod, mert termete egészen a' tiédhez hasonlít. — Másnap megjelent hugánál a' hg 's így szóla: „Nem feledém ígéretemet, ime itt vagyok. — De hát az öltöny? — „Itt van. A' hg egy üveg-golyókból készült nyakszorítót adott huga kezébe. „Hiszen ez csak a' nyakszorító; de hol van a' királyné egyéb öltöze? — „Egyéb öltözetet emél a' vad királyné viselni nem szokott. —

Oroszország.

(A' parasztnok felszabadítása iránti ukáz sorsa. Haditerv a' cserkeszek ellen.) M. Herald szerint ismeretes czári ukáz a' parasztnoknak szabad jobbágyokká tétele iránt, ámbár az nagyobb részt már visszahuzatott, mégis komoly mozgást okozott mind a' magas nemesség, mind a' rabszolga-paraszság közt, 's valóban azon feladat, mellyet Franciaországban XI. Lajos oldott meg, Magyarország pedig korunkban vett feladásául, olly roppant birodalomban, millyen Oroszország, kétszerte nehezebben fogatosítható, mint jól rendezett alkotványos nemzeteknél. Csudálatos, hogy a' francia 's angol lapok nem szünnek ezen a' czár nagy lelkü órájában teremtett rendeletet ócsárlani 's veszeljesnek kürtölni, holott minden józan látja, mikép szabad földmivelő 's önálló polgári osztály nélkül az álladalom csak ingoványon lézeng. A' czár parancsára a' hadi tan. táborozástervet készíté a' Kaukasz vidékbeli rendíthetlen néptörzsökök ellen. Szerinte roppant sereg szállandja meg e' nyáron Kaukasz völgyeit 's főleg Sapszuk és Pszaduk kerületeket, mint az ellenállás legszilárdabb pontjait a' hadminiszter, Czernicseff főparancsnoksága alatt. A' körülményeket jól értő emberek nem helyeslik ezen iszonyu táborozást, mivel a' szirtes hegység meredek, szük völgyeiben a' roppant sereg minden esata nélkül is elveszhet, a' benszülöttek pedig ismervén hazájokat, hegyről hegyre szökdelve szabadulhatnak 's a' völgyekbe szorított ellenséget összezuzhatják.

É R T E S I T Ő.

Figyelmeztető kérelem a' Jelenkor és Társalkodó iránt.

A' félév közelgő végére főleg messzevidéki t. cz. Pártfogóinkat a' két Hazában bizodalmas tisztelettel emlékeztetjük, hogy kik szokás szerint a' szerkesztő hivatalnál kívánják második fé' évre letenni a' JELENKOR és TÁRSALKODÓI előfizetést, azt most nyáron minden tájrul jövődő számos alkalom által könnyen megküldhetik. Lapjaink félévi ára jövőre is csak az eddigi marad; t. i. négy p. fr. Előfizetéssel a' már meglévő újságboríték, vagy olvashatólag 's hibátlanul leírt név és címzet beküldetését is kérjük, hol a' lakhelyen kívül az utolsó vagy szomszéd postahely is tisztán föl van jegyezve, minden tévedés elhárításául. Azon tisztelt Hazafiaknak, kik újságaikat bizonyos időig egy helyre, azután másikra kívánják járattni, legcélszerűbb a' szerkesztő hivatalnál előfizetniök, mivel akkor kezeink közt levén félévre nyomtatni szokott újságborítékaik, változó körülményeik szerint helyben intézhetjük az elküldést 's minden eredhető hibát rögtön orvosolhatunk. Kültartományi olvasóink a' bécsi udvari ró postahivatal utján rendelhetik meg lapjainkat. Levelezőink 's buzgó munkarészvevőink szaporodtával lapjaink mind politikai mind értekező részét, t. i. Társalkodónkat beltartalmára 's egyéb kellekre nézve mindenkép érdekesbiteni 's a' tökély és fejlődésünk kívánatfokához közelebbíteni törekszünk.

Gőzhajójárás Bécs, Pest es Orsova közt Juniusban:

Pestről Bécsbe indul regg 7 ór.) mindennap
Pestre Bécsből érkezik este)
Pestről Orsovára indul minden vasárnap és esütörtökön regg. 4 ór.
 azaz: jun. 9. 12. 16. 23. 26 's 31kén.
Pestre Orsováról érkezik minden hétfőn 's pénteken, délelőtt,
 azaz: jun. 10. 13. 17. 20. 24. — 's 27én. — Ezenkívül egy vontató gőzös
 minden 14 nap megfordul Pest és Drenkova közt, Bécs és Pest közt pedig
ÁRPÁD teherhajó minden héten, minden vasárnap egy nap jövendvén le
 Bécsből. **Árpád** indul Pozsony 's Bécsbe minden szerdán regg. 6 órakor,
 egy személy vitelára I. hely Pozsonyig: 4 fr. 40 kr., födelen: 3 fr.; Bécsig I. h
 6 fr. 30 kr., födelen 4 fr. p. p.

Esődület-halasztás.

1) Későbbben érkezett legfelsőbb kegyelmes kir. rendelet által a' pesti kir. tudományos Egyetennél néhai V. a. s. László apát, kanonok és nyilvános rendes tanító ur halálával megürült egyházi történet tanítószeke betöltése végett, az előbb f. Julius 13kára kitézve volt esődület határnapja folyó é. augusztus 13kára van elhalasztva. Kelt Pesten majus 24kén 1842. Szoblahói Palma Elek a' pesti kir. tudom. Egyetem jegyzője.

1) Sz. k. Debreczen város részéről közhírré tétetik: hogy birtokához tartozó

következő haszonvételek,ugymint árok-réti és halápi csapszékek, mindkettő kaszáló földekkel együtt, sámsoni 's szováthi belső csapszékek, szováthi mészárszék, bolt, és nadályszedés joga, erdei vadászat, külső vásári kávéház, és vendéglő, az ugynevezett nagy álmuzgi, kis álmuzgi, folyóbeli, sziki-gyakori, veke-ri és malomzugi kaszálók f. é. aug. 10én a' városgazdai hivatal szobájában tartandó nyilvános árverés utján a' többet ígérőknek f. évi nov. 15ő napjától számítandó 3 estendőre haszonbérbe fognak adatni. 3)